

PROFETENS FÖLJESLAGARE

I Allahs namn, den Nåderike, den Barmhärtige

الصحابية الكرام

PROFETENS FÖLJESLAGARE

En heltäckande studie om al-Sahabah — deras dygder, vittnesmål, rang och plats i Islam

må Allah vara nöjd med honom م أجمعين

Må Allah vara nöjd med dem alla

Innehållsförteckning

1. Inledning och definition av al-Sahabah
2. Koranens vittnesmål om följeslagarna
3. Hadither om följeslagarnas dygder
4. De fyra rättleda kaliferna (al-Khulafa' al-Rashidun)
 - 4.1 Abu Bakr al-Siddiq (må Allah vara nöjd med honom)
 - 4.2 Omar ibn al-Khattab (må Allah vara nöjd med honom)
 - 4.3 Othman ibn Affan (må Allah vara nöjd med honom)
 - 4.4 Ali ibn Abi Talib (må Allah vara nöjd med honom)
5. De tio som lovades Paradiset (al-Ashara al-Mubashshara)
6. Stora kvinnliga följeslagare
7. Vad följeslagarna sa om varandra
8. Vad Profeten ﷺ sa om sina följeslagare
9. Ahlu al-Sunnah wal-Jama'ahs inställning till följeslagarna
10. Följeslagarnas rang och hierarki
11. Avvikande sekters inställning och Ahlu al-Sunnahs svar

12. Noterbara enskilda följeslagare
13. Lärdomarna vi drar av följeslagarna
14. Källor och referenser

1. Inledning och definition av al-Sahabah

Profetens ﷺ följeslagare — på arabiska al-Sahabah (الصحابة) — utgör den mest ärofyllda generationen av muslimer som någonsin levt på denna jord. De var de män och kvinnor som hade förmånen att träffa Profeten Muhammad ﷺ i trons tillstånd, leva vid hans sida, lära direkt från honom, och sedan sprida islams budskap till världens alla hörn. Deras roll i islams historia är oöverträffad, och deras trovärdighet som förmedlare av Koranen och Sunnah är ett av de mest fundamentala ämnena inom islamisk lärdom.

Att älska och respektera följeslagarna är inte enbart en kulturell tradition — det är en religiös förpliktelse som framgår av Koranen, av Profetens ﷺ egna ord och av den samlade lärdomstraditionen inom Ahlu al-Sunnah wal-Jama'ah. Att förringa eller förolämpa dem anses av de flesta lärda vara en grov synd, och i vissa fall kufr (otro).

1.1 Definitionen av en Sahabi

Islamiska lärda har diskuterat vem som räknas som en Sahabi. Den starkaste definitionen, som företräds av bland andra Ibn Hajar al-Asqalani (d. 852 H / 1449 e.Kr.) i hans monumentala verk al-Isabah fi Tamyiz al-Sahabah, lyder:

الصحابي من لقي النبي صلى الله عليه وسلم مؤمناً به ومات على الإسلام

”En Sahabi är den som träffade Profeten ﷺ i trons tillstånd och dog som muslim.”

Ibn Hajar al-Asqalani, al-Isabah fi Tamyiz al-Sahabah, Bd. 1, s. 7 (Dar al-Kutub al-Ilmiyyah, Beirut)

Denna definition inkluderar även barn som träffade Profeten ﷺ, även om de var unga, så länge de dog som muslimer. Den inkluderar också de som avföll och sedan återvände till islam innan de dog, medan den utesluter dem som avföll och dog i avfall (riddah).

Antalet följeslagare varierar i klassiska källor. Al-Dhahabi (d. 748 H) uppger att antalet kända följeslagare överstiger 10 000 personer, och Ibn Hazm (d. 456 H) uppger liknande siffror. Många av dem deltog i erövringen av Mecka (Fath Makkah, år 8 H / 630 e.Kr.), då tiotusentals arabiska stammar omfamnade islam.

al-Dhahabi, Siyar A'lam al-Nubala', Mu'assasat al-Risalah, Beirut
Ibn Hazm, Jawami' al-Sirah, tahqiq: Ihsan Abbas, Dar al-Ma'arif, Kairo

2. Koranens vittnesmål om följeslagarna

Koranen omnämner följeslagarna på flera platser, ibland direkt, ibland i beskrivande termer. Dessa ayat (vers) utgör det primära teologiska grundlaget för varför Ahlu al-Sunnah respekterar och älskar dem.

2.1 Surah al-Fath (48:18) — Löftet om Allahs välbehag

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا

"Allah var sannerligen nöjd med de troende när de svor dig trohet under trädet. Han visste vad som fanns i deras hjärtan, och Han sände lugn och ro ned över dem, och Han belönade dem med en snar seger."

Koranen, Surah al-Fath (48:18)

Denna vers sändes ner om Bayat al-Ridwan — den trohetsed som avlades vid al-Hudaybiyyah år 6 H (628 e.Kr.). Mer än 1 400 följeslagare deltog. Att Allah säger att Han var "nöjd" (رضي) är ett direkt gudomligt vittnesbörd om deras ärliga hjärtan. Ibn Kathir skriver i sin tafsir: "Denna vers är ett av de

starkaste bevisen för följeslagarnas dygd och ära inför Allah.”

Ibn Kathir, Tafsir al-Quran al-Azim, Surah al-Fath, Dar Ibn Hazm, Beirut

2.2 Surah al-Tawbah (9:100) — De föregående

وَالسَّابِقُونَ الْأُولُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ
وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

”De föregångare som var först bland muhajirin och ansar, och de som följde dem i god tro — Allah är nöjd med dem och de är nöjda med Honom. Han har berett trädgårdar åt dem under vilka floder flödar, i vilka de skall bo för evigt. Det är den stora framgången.”

Koranen, Surah al-Tawbah (9:100)

Denna vers visar att Allah inte bara är nöjd med de tidiga följeslagarna, utan även med alla som följer dem i ihsan (godhet och excellens). Muhajirin syftar på dem som emigrerade från Mecka till Medina, medan Ansar syftar på Medinasorna som välkomnade dem. Tillsammans utgör dessa grupper kärnan av de tidiga följeslagarna.

al-Tabari, Jami' al-Bayan fi Ta'wil al-Quran (Tafsir al-Tabari), Surah al-Tawbah, Mu'assasat al-Risalah

2.3 Surah al-Hadid (57:10) — Stor rang för de tidiga

وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَى

”Åt var och en av er har Allah lovat det goda.”

Koranen, Surah al-Hadid (57:10)

Den fullständiga versen särskiljer de som spenderade och kämpade före erövringen av Mecka (Fath Makkah) och framhåller deras överlägsenhet, men bekräftar ändå att Allah lovat alla följeslagare det goda (al-husna), vilket klassiska lärda tolkar som Paradiset.

2.4 Surah al-Imran (3:110) — Bästa gemenskapen

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

”Ni är det bästa folk som har trätt fram för mänskligheten: ni uppmanar till det rätta och förbjuder det onda och tror på Allah.”

Koranen, Surah al-Imran (3:110)

Ibn Masud (må Allah vara nöjd med honom) rapporterade att denna vers sändes ner om Profetens ﷺ generation — de som levde med honom och bar vittnesbörd om hans mission. Al-Qurtubi skriver: ”De första i rang bland denna umma är utan tvekan Profetens följeslagare.”

al-Qurtubi, al-Jami' li Ahkam al-Quran, Surah al-Imran, Mu'assasat al-Risalah

2.5 Surah al-Anfal (8:74) — Uppriktig tro och hijra

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَا وَتَصَرُّوا أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا
لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

”De som trodde och emigrerade och kämpade i Allahs väg, och de som gav husrum och hjälpte — de är sannerligen de troende. De skall ha förlåtelse och ett rikligt uppehälle.”

Koranen, Surah al-Anfal (8:74)

Denna vers sammanfattar tre fundamentala egenskaper hos de äldsta följeslagarna: iman (tro), hijra (emigration) och jihad (kamp). Att Allah beskriver dem som ”sannerligen de troende” (hum al-mu'minun haqqa) är ett utomordentligt vittnesbörd om deras status.

3. Hadither om följeslagarnas dygder

Profeten ﷺ talade om sina följeslagare med stor kärlek och vördnad. Dessa hadither utgör ett avgörande fundament i Ahlu al-Sunnahs teologi kring al-Sahabah.

3.1 Förbudet att förolämpa dem

لَا تَسُبُّوا أَصْحَابِي، فَلَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ أَنْفَقَ مِثْلَ أُحُدٍ ذَهَبًا مَا بَلَغَ مُدَّ أَحَدِهِمْ وَلَا نَصِيفَهُ

”Förolämpa inte mina följeslagare! Om någon av er spenderade guld lika tungt som berget Uhud, skulle det inte nå upp till en mudd [ungefär 600 gram] av en av dem, och inte ens hälften av det.”

Sahih al-Bukhari (nr. 3673), Sahih Muslim (nr. 2540) — berättat av Abu Said al-Khudri (رضي الله عنه)

Denna hadith är en av de mest citerade i teologiska diskussioner om följeslagarnas rang. Att nå upp till en mudd syftar på frukten av deras handlingar i islams begynnelse — det offer de gjorde med sina liv, egendomar och familjer. Ingen mängd rikedom eller generositet från senare generationer kan väga upp deras pionjärinsats.

3.2 Följeslagarna som stjärnor att vägleda

أَصْحَابِي كَالنُّجُومِ، بِأَيِّهِمْ أَقْتَدَيْتُمْ أَهْتَدَيْتُمْ

”Mina följeslagare är som stjärnor — vilken av dem ni än följer, kommer ni att vägledas rätt.”

Återberättad av Ibn Abd al-Barr i Jami’ Bayan al-Ilm wa Fadlih (nr. 1761) och al-Bayhaqi i al-Madkhal; diskuteras av al-Albani som svag i isnad men med ett acceptabelt innehåll i ljuset av andra texter

Denna hadith är omdiskuterad bland hadithvetare vad gäller autenticitetens grad, men dess innebörd korroboreras av Koranens ord och av en samling stödjande rapporter. Imam al-Nawawi och Ibn al-Qayyim citerar den i sammanhanget av taqwil (tolkningar) av följeslagarnas oenighet.

Ibn Abd al-Barr, Jami’ Bayan al-Ilm wa Fadlih, Dar Ibn al-Jawzi

3.3 Kärlek till dem som tecknet på sann tro

آيَةُ الْإِيمَانِ حُبُّ الْأَنْصَارِ، وَآيَةُ النِّفَاقِ بُغْضُ الْأَنْصَارِ

”Tecknet på tro är att älska Ansar, och tecknet på hyckleri är att hata Ansar.”

Sahih al-Bukhari (nr. 17), Sahih Muslim (nr. 74) — berättat av Anas ibn Malik (رضي الله عنه)

Att hata de troende följeslagarna kopplas direkt till nifaq (hyckleri) i denna hadith. Ahlu al-Sunnah ser detta som en indikation på att hatets och föraktet mot al-Sahabah är en allvarlig sjukdom i hjärtat och ett tecken på bristfällig iman.

3.4 Bästa generationen

خَيْرُ النَّاسِ قَرْنِي، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ

”Det bästa folket är min generation, sedan de som kommer efter dem, sedan de som kommer efter dem.”

Sahih al-Bukhari (nr. 2652), Sahih Muslim (nr. 2533) — berättat av Abdallah ibn Masud (رضي الله عنه)

Denna mutawatir-hadith (återgiven av så många kedjor att dess autenticitet är obestridlig) placerar följeslagarna i toppen av alla generationer. Lärda förklarar att ”generation” (qarn) syftar på Profetens ﷺ tidsepok och de närmaste tidsperioderna därefter — Tabi’in och Tabi’ al-Tabi’in.

al-Nawawi, Sharh Sahih Muslim, Dar Ihya’ al-Turath al-Arabi

3.5 Följeslagarnas hjärtan som gudomliga skepp

إِنَّ اللَّهَ اخْتَارَ أَصْحَابِي عَلَىٰ جَمِيعِ الْعَالَمِينَ سِوَى النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ

”Sannerligen valde Allah ut mina följeslagare framför alla världarnas varelser, bortsett från profeterna och sändebuden.”

Återberättad av al-Bayhaqi i *Shu'ab al-Iman* (nr. 1523); bedömd som hasan (god) av al-Albani i *Silsilat al-Ahadith al-Sahihah* (nr. 1238)

Denna hadith understryker att Profetens ﷺ val av sina närmaste var gudomligt inspirerat. Lärda som Ibn Taymiyyah och Ibn al-Qayyim använder denna text för att argumentera mot alla försök att nedvärdera följeslagarnas kollektiva rang.

al-Albani, Silsilat al-Ahadith al-Sahihah, nr. 1238, Maktabat al-Maarif, Riyadh

4. De fyra rättleda kaliferna (al-Khulafa' al-Rashidun)

عَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمُهَدِّينَ مِنْ بَعْدِي

"Håll er till min sunna och till de rättleda kalifernas sunna efter mig — bit tag i den med era kindtänder."

Sunan Abu Dawud (nr. 4607), Sunan at-Tirmidhi (nr. 2676) — bedömd som sahih av al-Albani

Profeten ﷺ specificerade uttryckligen att de rättleda kalifernas sunna är bindande vägledning. De fyra är: Abu Bakr al-Siddiq, Omar ibn al-Khattab, Othman ibn Affan och Ali ibn Abi Talib — i den rangordningen, enligt Ahlu al-Sunnahs konsensus.

4.1 Abu Bakr al-Siddiq (må Allah vara nöjd med honom)

Fullständigt namn: Abu Bakr Abdallah ibn Abi Quhafah al-Taymi al-Qurashi. Född ca. 573 e.Kr. i Mecka. Död 22 Jumada al-Akhirah, år 13 H (634 e.Kr.) i Medina. Regerade som kalif i 2 år och 3 månader.

Hans bakgrund och konversion

Abu Bakr var den förste vuxne mannen som omfamnade islam. Han var Profetens ﷺ nära vän redan före uppenbarelse och accepterade

omedelbart när Profeten berättade om sin mission. Han var även den förste som befriade slavar på grund av sin tro — bland dem Bilal ibn Rabah, som senare blev den förste muezzinen.

Koranens vittnesbörd om Abu Bakr

إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا

"... när de båda befann sig i grottan och han sade till sin följeslagare: 'Sörj inte! Sannerligen är Allah med oss.'"

Koranen, Surah al-Tawbah (9:40)

Denna vers syftar explicit på Abu Bakr som Profetens ﷺ följeslagare i Ghar Thawr under hijran (emigrationen) år 1 H (622 e.Kr.). Att kallas "Profetens följeslagare" i Koranens text är en ära som ingen annan delar med honom i detta sammanhang. Ibn Taymiyyah skriver: "Allah bekräftade i Koranen att Han är med dem, vilket är ett vittnesbörd om deras tros äkthet."

Ibn Taymiyyah, Minhaj al-Sunnah al-Nabawiyyah, Mu'assasat Qurtubah

Vad Profeten ﷺ sa om Abu Bakr

أَبُو بَكْرٍ فِي الْجَنَّةِ

"Abu Bakr är i Paradiset."

Sunan at-Tirmidhi (nr. 3747) — bedömd som hasan sahih

لَوْ كُنْتُ مُتَّخِذًا مِنَ النَّاسِ خَلِيلًا لَاتَّخَذْتُ أَبَا بَكْرٍ خَلِيلًا

"Om jag hade tagit någon människa som min khalil (nära vän), hade jag tagit Abu Bakr som min khalil."

Sahih al-Bukhari (nr. 3656)

Vad Abu Bakr sa om sig själv och sina efterträdare

Abu Bakr var känd för sin ödmjukhet. I ett berömt tal efter att han utsetts till kalif sade han:

أيها الناس، وليت عليكم ولست بخيركم، فإن أحسنت فأعينوني، وإن أسأت فقوموني

”O människor! Jag har utsetts att leda er, men jag är inte den bäste bland er. Om jag gör rätt, hjälp mig. Om jag gör fel, rätta mig.”

Ibn Hisham, al-Sirah al-Nabawiyah (med isnad till al-Waqidi); al-Tabari, Tarikh al-Rusul wa al-Muluk, Bd. 3

Hans bidrag till islam

- Sammanställde den första officiella samlingen av Koranen efter Profetens ﷺ bortgång — på rådgivning av Omar ibn al-Khattab — efter slaget vid al-Yamamah år 12 H, där många huffaz (Koranmemorister) dog.
- Ledde det avgörande kriget mot de avfälliga (hurub al-riddah) och mot de falska profeterna Musaylimah al-Kadhdhab och Tulayha ibn Khuwaylid.
- Utnämnde Omar ibn al-Khattab som sin efterträdare — ett beslut som Ahlu al-Sunnah betraktar som väglett av ijtihad och shura.

Ibn Kathir, al-Bidayah wa al-Nihayah, Bd. 6, Maktabat al-Maarif, Beirut al-Dhahabi, Tarikh al-Islam, Bd. 3, Dar al-Gharb al-Islami

4.2 Omar ibn al-Khattab (må Allah vara nöjd med honom)

Fullständigt namn: Omar ibn al-Khattab ibn Nufayl al-Adawi al-Qurashi. Känd som al-Faruq (den som skiljer rätt från fel). Född ca. 584 e.Kr. Mördad Dhul-Hijjah, år 23 H (644 e.Kr.). Regerade som kalif i 10 år och 6 månader.

Hans konversion

Omar var från början en av islams hårdaste motståndare. Hans konversion är en av de mest dramatiska i islams historia — enligt klassiska berättelser gick han ursprungligen ut med avsikt att döda Profeten ﷺ, men möttes istället av sin systers och svågers recitering av Koranen (Surah Ta-Ha), vilket mjukade hans hjärta. Han begav sig direkt till Profeten ﷺ och omfamnade islam. Profeten ﷺ sade vid den tidpunkten: ”Allahumma, stärk islam med Omar ibn al-Khattab.”

Ibn Hisham, al-Sirah al-Nabawiyyah, Tahqiq: Mustafa al-Saqqah, Dar al-Marifah

Koranens samstämmighet med Omar (Muwafaqat Omar)

En unik aspekt av Omars relation till Koranen är att Allah sände ner ayat som bekräftade Omars personliga åsikter i flera frågor. Dessa kallas al-Muwafaqat (samstämmigheter). Bland de mest citerade:

- Surah al-Baqarah (2:125) om Maqam Ibrahim — Omar föreslog att det borde bli en böneplats.
- Surah al-Ahzab (33:53) om hijab — Omar föreslog att Profetens ﷺ hustrur borde täcka sig mer.
- Surah al-Baqarah (2:286) om Allahs barmhärtighet — Omar önskade en mildring och det kom.

al-Suyuti, Tarikh al-Khulafa', Dar al-Fikr, Beirut

Ibn Hajar al-Asqalani, Fath al-Bari Sharh Sahih al-Bukhari, Bd. 7, Dar al-Ma'rifah

Vad Profeten ﷺ sa om Omar

إِنَّ اللَّهَ جَعَلَ الْحَقَّ عَلَى لِسَانِ عُمَرَ وَقَلْبِهِ

"Sannerligen har Allah placerat sanningen på Omars tunga och i hans hjärta."

Sunan at-Tirmidhi (nr. 3682), bedömd som hasan av at-Tirmidhi

لَوْ كَانَ بَعْدِي نَبِيٌّ لَكَانَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ

"Om det hade kommit en profet efter mig, hade det varit Omar ibn al-Khattab."

Sunan at-Tirmidhi (nr. 3686), bedömd som hasan gharib; al-Hakim, al-Mustadrak (nr. 4495)

Hans bidrag till islam

- Grundlade den islamiska statens administrativa system (diwan) för

militär, ekonomi och rättsskipning.

- Erövrade Jerusalem (al-Quds) år 15 H (636 e.Kr.) — tog emot stadens kapitulation personligen och garanterade kristna och judar skydd.
- Erövrade Persien och stora delar av det Bysantinska imperiet under sina generaler Khalid ibn al-Walid och Sad ibn Abi Waqqas.
- Förbjöd försäljning av muslimska slavar och reformerade många sociala orättvisor.

al-Tabari, Tarikh al-Rusul wa al-Muluk, Bd. 4, Dar al-Turath, Beirut

4.3 Othman ibn Affan (må Allah vara nöjd med honom)

Fullständigt namn: Othman ibn Affan ibn Abi al-As al-Umawi al-Qurashi. Känd som Dhul-Nurayn (de två ljusens man) eftersom han gifte sig med två av Profetens ﷺ döttrar: Ruqayyah och, efter hennes bortgång, Umm Kulthum. Född ca. 576 e.Kr. Mördad 18 Dhul-Hijjah, år 35 H (656 e.Kr.). Regerade som kalif i 12 år.

Vad Profeten (ﷺ) sa om Othman

أَلَا أَسْتَحِي مِمَّنْ تَسْتَحِي مِنْهُ الْمَلَائِكَةُ

”Bör jag inte skämmas inför den som änglarna skäms inför?”

Sahih Muslim (nr. 2401) — berättat om Othman

Othman var känd för sin exceptionella blygsamhet (haya'). Profeten ﷺ sade att änglarna skäms inför Othman på grund av hans fromhet — ett vittnesbörd om hans andliga höjd.

عُثْمَانُ فِي الْجَنَّةِ

”Othman är i Paradiset.”

Sunan at-Tirmidhi (nr. 3747) — i en serie om de tio som lovades Paradiset

Hans bidrag till islam

- Sammanställde Koranens officiella mushaf (text), känd som Mushaf Othman, och spred den till de viktigaste städerna. Detta är den mushaf som hela den muslimska världen använder i dag.
- Utvidgade Profetens ﷺ moské i Medina för att rymma det ökande antalet muslimer.
- Ledde erövringen av Nordafrika, Centralasien och Cypern.

Ibn Shabbah, Tarikh al-Madinah, tahqiq: Fahim Shaltut, Jiddah

Hans martyrium

Othman mördades av rebeller från Egypten, al-Basra och al-Kufah i hans eget hem, medan han läste Koranen. Han är den förste kalif som dödades av muslimer i vad som kallas Fitnat Maqtal Othman (den stora prövning som Othmans mord utlöste). Hans blod stänkte på Koranens sida med versen: "Och Allah är nog för dig mot dem" (2:137). Ahlu al-Sunnah ser hans tålamod inför martyrdöden som ett av hans mest ärofyllda drag.

Ibn Kathir, al-Bidayah wa al-Nihayah, Bd. 7

4.4 Ali ibn Abi Talib (må Allah vara nöjd med honom)

Fullständigt namn: Ali ibn Abi Talib ibn Abd al-Muttalib al-Hashimi al-Qurashi. Profetens ﷺ kusin och svärson (gift med Fatimah al-Zahra, Profetens dotter). Född ca. 600 e.Kr. i Mecka. Mördad 21 Ramadan, år 40 H (661 e.Kr.) i al-Kufah. Regerade som kalif i 4 år och 9 månader.

Hans tidiga konversion

Ali är känd för att ha omfamnat islam som barn — han var bland de allra första att konvertera. Han bodde i Profetens ﷺ hem och uppfostrades under hans direkta tillsyn, vilket gav honom en unik andlig utbildning. Han deltog i praktiskt taget alla islams avgörande strider.

Vad Profeten ﷺ sa om Ali

عَلِيٌّ مِنِّي وَأَنَا مِنْ عَلِيٍّ

”Ali är från mig och jag är från Ali.”

Sunan at-Tirmidhi (nr. 3719), Sahih Ibn Hibban (nr. 6929)

أَنْتَ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي

”Du är i förhållande till mig som Harun var i förhållande till Musa — förutom att det inte finns någon profet efter mig.”

Sahih al-Bukhari (nr. 4416), Sahih Muslim (nr. 2404) — sagt vid Tabuk-expeditionen

Aliis personliga karaktär

Ali (må Allah vara nöjd med honom) var känd för sin djupa visdom, sin tapperhet i strid (kallad ”Asadullah” — Allahs lejon) och sin exceptionella kunskapsnivå. Omar ibn al-Khattab sade om honom: ”Jag söker Allahs skydd från en svår fråga som Ali inte finns vid.”

Ibn Abd al-Barr, al-Istiab fi Marifat al-Ashab, tahqiq: Ali al-Bajawi, Dar al-Jil

Ahlu al-Sunnahs inställning till Ali

Det är ett av de viktigaste ämnena inom kalam (teologi) att klargöra Ahlu al-Sunnahs syn på Ali. Ahlu al-Sunnah älskar och respekterar Ali djupt. De anser att han var den fjärde bäste personen i denna umma. Alla de fyra klassiska imamerna — Abu Hanifah, Malik, al-Shafi’i och Ahmad ibn Hanbal — är eniga om att rangordningen bland de fyra kaliferna är: Abu Bakr, Omar, Othman, Ali.

al-Tahawi, al-Aqidah al-Tahawiyyah, kommenterad av Ibn Abi al-Izz al-Hanafi, Mu’assasat al-Risalah

5. De tio som lovades Paradiset (al-

Ashara al-Mubashshara)

عَشْرَةٌ فِي الْجَنَّةِ: النَّبِيُّ فِي الْجَنَّةِ، وَأَبُو بَكْرٍ فِي الْجَنَّةِ، وَعُمَرُ فِي الْجَنَّةِ، وَعُثْمَانُ فِي الْجَنَّةِ...

”Tio är i Paradiset: Profeten är i Paradiset, Abu Bakr i Paradiset, Omar i Paradiset, Othman i Paradiset, Ali i Paradiset, Talha i Paradiset, al-Zubayr i Paradiset, Abd al-Rahman ibn Awf i Paradiset, Sa’d ibn Abi Waqqas i Paradiset, Said ibn Zayd i Paradiset och Abu Ubayda ibn al-Jarrah i Paradiset.”

Sunan at-Tirmidhi (nr. 3747), Sunan Abu Dawud (nr. 4649) — bedömd som sahih

Dessa tio följeslagare, de s.k. Ashara Mubashshara, är de enda för vilka Profeten ﷺ explicit och kollektivt lovade Paradiset i en enda hadith. Det finns naturligtvis fler enskilda följeslagare som lovades Paradiset, men denna grupp utgör ett eget kapitel i islamisk teologi.

Kort presentation av de tio

- Abu Bakr al-Siddiq (må Allah vara nöjd med honom) — Profetens närmaste vän och förste kalif.
- Omar ibn al-Khattab (må Allah vara nöjd med honom) — al-Faruq, den andre kalifen.
- Othman ibn Affan (må Allah vara nöjd med honom) — Dhul-Nurayn, den tredje kalifen.
- Ali ibn Abi Talib (må Allah vara nöjd med honom) — Asadullah, den fjärde kalifen.
- Talha ibn Ubaydallah (må Allah vara nöjd med honom) — känd för sin tapperhet i slaget vid Uhud, där han skyddade Profeten ﷺ med sin kropp och fick 24 sår.
- al-Zubayr ibn al-Awwam (må Allah vara nöjd med honom) — Profetens ﷺ kusin och ”lärjunge” — Profeten sade: ”Var och en av profeterna har en hawari (apostel), och min hawari är al-Zubayr.”
- Abd al-Rahman ibn Awf (må Allah vara nöjd med honom) — en av islams rikaste män, känd för sin generositet och sin djupa fromhet.
- Sa’d ibn Abi Waqqas (må Allah vara nöjd med honom) — en av de tidiga konvertiterna och segraren i slaget vid al-Qadisiyyah, som krossade det Sassanidiska imperiet.
- Said ibn Zayd (må Allah vara nöjd med honom) — kusin och svåger till Omar; en av de allra tidiga konvertiterna.

- Abu Ubayda ibn al-Jarrah (må Allah vara nöjd med honom) — Profetens ﷺ kallade honom "amin denna umma" (denna gemenskaps förtroendeman) och ledde erövringen av Syrien.

al-Nawawi, Tahdhib al-Asma' wa al-Lughat, Dar al-Kutub al-Ilmiyyah

6. Stora kvinnliga följeslagare

De kvinnliga följeslagarna (al-Sahabiyyat) spelade en avgörande roll i islams tidiga historia — som vittneslagare till Profetens ﷺ sunna, som deltagare i hijran och jihadh, som lärare och som bärare av islamisk kunskap.

6.1 Khadijah bint Khuwaylid (må Allah vara nöjd med honom!)

Profetens ﷺ förste hustru och den förste person som omfamnade islam. Hon var en framgångsrik affärskvinna i Mecka och stödde Profeten ﷺ med hela sin förmögenhet i islams tidiga, hårdaste år. Profeten ﷺ älskade henne djupt och mindes henne hela sitt liv. Gabriel (Jibril) (frid vare med honom) hälsade henne med Allahs och sin egen hälsning och lovade henne ett hus i Paradiset.

مَا أُعْطِيَتْ بِدَلِّهَا خَيْرًا مِنْهَا، آمَنَتْ بِي إِذْ كَفَرَ النَّاسُ، وَصَدَّقْتَنِي إِذْ كَذَّبَنِي النَّاسُ

"Jag gavs ingen ersättning bättre än henne. Hon trodde på mig när folket förnekade mig, och hon trodde mig när folket kallade mig lögnare."

Sahih al-Bukhari (nr. 3818)

6.2 Aisha bint Abi Bakr (må Allah vara nöjd med honom!)

Profetens ﷺ hustru, dotter till Abu Bakr al-Siddiq och en av islams största lärda. Mer än en fjärdedel av de hadither som rör personligt och

familjerelaterat beteende (fiqh al-usra) är förmedlade genom henne. Profeten ﷺ rekommenderade de troende att inhämta halva sin religion från henne.

خُذُوا شَطْرَ دِينِكُمْ عَنْ هَذِهِ الْحُمَيْرَاءِ

”Ta hälften av er religion från denna rödhyade (Aisha).”

Återberättad av al-Hakim i al-Mustadrak (nr. 6830); diskuterad av lärda, men innehållet stöds av annan bevisföring

Aisha var expert på Koranen, hadith, fiqh, arabisk poesi och medicin. Sahabi-lärda som Abu Musa al-Ashari sade: ”När vi stötte på problem och sökte Aisha fann vi alltid att hon hade kunskap om det.”

Ibn Abd al-Barr, al-Istiab fi Marifat al-Ashab, Bd. 4

6.3 Fatimah al-Zahra (må Allah vara nöjd med honom!)

Profetens ﷺ dotter, Ali ibn Abi Talibs hustru och mor till al-Hasan och al-Husayn. Hon kallas al-Zahra (den strålande) och Sayyidat Nisa' al-Alamin (världarnas kvinnors ledare) i hadith. Profeten ﷺ sade: ”Fatimah är en del av mig. Den som sårar henne, sårar mig.”

Sahih al-Bukhari (nr. 3767)

6.4 Umm Salamah (må Allah vara nöjd med honom!)

Hind bint Abi Umayya, en av Profetens ﷺ hustrur, känd för sin visdom och juridiska kunskap. Hon var aktiv deltagare i Hudaybiyyah-freden och bidrog till en avgörande lösning vid den historiska händelsen då muslimerna tvekade att följa Profetens ﷺ befallning.

7. Vad följeslagarna sa om varandra

Följeslagarna var inte utan meningskiljaktigheter — men deras grundinställning till varandra var kärlek, respekt och erkännande av varandras dygder.

7.1 Abu Bakr om Omar

ما رأيت أحداً أحبَّ إليّ أن أكون في مسلاخه من عمر

”Jag har inte sett någon vars plats jag hellre velat inta än Omars.”

Återberättad av Ibn Sad, al-Tabaqat al-Kubra, Bd. 3, Dar Sadir, Beirut

7.2 Omar om Abu Bakr

أبو بكر سيدنا وخيرنا وأحبنا إلى رسول الله

”Abu Bakr är vår herre, vår bästa och den som Allahs Sändebud ﷺ älskade mest bland oss.”

Sahih al-Bukhari (nr. 3668)

7.3 Ali om Abu Bakr och Omar

Ali ibn Abi Talib (må Allah vara nöjd med honom) uttryckte klart sin respekt för de föregående kaliferna. Ibn Kathir och al-Dhahabi rapporterar att Ali sade:

خير هذه الأمة بعد نبيها أبو بكر ثم عمر

”Den bästa i denna umma efter dess profet är Abu Bakr, sedan Omar.”

Återberättad av Ibn Abi Shaybah i al-Musannaf (nr. 32780); al-Dhahabi, Siyar A'lam al-Nubala', Bd. 2

7.4 Omar om Ali

Omar (må Allah vara nöjd med honom) sade offentligt om Ali: ”Jag söker Allahs skydd från ett svårt juridiskt problem som Abu al-Hasan (Ali) inte är

med om att lösa.” Detta visar hur djupt Omar respekterade Aliis juridiska och teologiska kunskap.

al-Suyuti, al-Itqan fi Ulum al-Quran, Bd. 2

7.5 Othman och hans relationer

Othman (må Allah vara nöjd med honom) var känd för att aldrig tala illa om en annan sahabi. I dödsstunden, när rebellerna omringade hans hus, valde han att inte låta de troende kämpa för hans skull — en handling av total underkastelse och respekt för muslimskt liv.

Ibn Kathir, al-Bidayah wa al-Nihayah, Bd. 7, Maktabat al-Maarif

8. Vad Profeten ﷺ sa om sina följeslagare

8.1 Om Bilal ibn Rabah

يَا بِلَالُ، حَدِّثْنِي بِأَرْجَى عَمَلٍ عَمِلْتَهُ فِي الْإِسْلَامِ

”O Bilal! Berätta för mig om den handling du hoppas mest på i islam.”

Sahih al-Bukhari (nr. 1149)

Profeten ﷺ frågade Bilal om hans bästa amal (gärning) — detta vittnar om Profetens ﷺ kärlek till och intresse för Bilals andliga liv. Profeten ﷺ hörde Bilals fotsteg i Paradiset i en vision.

8.2 Om Khalid ibn al-Walid

نَعَمَ عَبْدُ اللَّهِ وَأَخُو الْعَشِيرَةِ خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ، سَيْفٌ مِنْ سُيُوفِ اللَّهِ

”Vilken god Allahs tjänare och stambroder! Khalid ibn al-Walid — ett svärd bland Allahs svärd.”

Sunan at-Tirmidhi (nr. 3846), bedömd som hasan sahih

8.3 Om Muadh ibn Jabal

أَعْلَمُ أُمَّتِي بِالْحَلَالِ وَالْحَرَامِ مُعَاذُ بْنُ جَبَلٍ

”Den mest kunnige i min umma om det tillåtna och det förbjudna är Muadh ibn Jabal.”

Sunan Ibn Majah (nr. 154); bedömd som sahih av al-Albani

8.4 Om Hudhayfah ibn al-Yaman

Profeten ﷺ betrodde Hudhayfah med kunskapen om hycklarna (munafiqin) — deras namn och egenskaper. Han kallades Sahib al-Sirr (hemlighetsinnehavaren). Denna tillit visar Profetens ﷺ djupa förtroende för Hudhayfah.

Sahih Muslim (nr. 2491)

8.5 Om Abdullah ibn Masud

مَنْ أَرَادَ أَنْ يَقْرَأَ الْقُرْآنَ غَضًّا كَمَا أَنْزَلَ فَلْيَقْرَأْهُ عَلَى قِرَاءَةِ ابْنِ مَسُودٍ

”Den som vill läsa Koranen fräscht så som den uppenbarades, skall läsa den i enlighet med Ibn Umm Abds (Ibn Masuds) recitation.”

Sahih Ibn Majah (nr. 138); al-Hakim, al-Mustadrak (nr. 4957)

9. Ahlu al-Sunnahs inställning till följeslagarna

Ahlu al-Sunnah wal-Jama'ah har en väldefinierad och detaljerad teologisk position angående al-Sahabah. Denna position bygger på Koranen, Sunnah och ijma' (konsensus) bland de klassiska lärda.

9.1 Grundprinciperna

- Kärlek till samtliga följeslagare är en religiös förpliktelse (wajib). Det är otillåtet att hata en sahabi som är känd för sin goda iman.

- Respekt och hedersbetygelse (ikram) till dem alla, oavsett deras eventuella inbördes meningsskiljaktigheter.
- Att hålla tyst (imsak) om de konflikter som ägde rum — som konflikten mellan Ali och Muawiyah — och att inte döma parterna negativt.
- Att tro att alla följeslagare är adala (rättvisa vittnen) i hadithöverföringen, med undantag för den enstaka person som uttryckligen avslöjats som munafiq av Profeten ﷺ.
- Att rangordna dem i dygd i enlighet med Sunnah: Abu Bakr, Omar, Othman, Ali, sedan al-Ashara al-Mubashshara, sedan Badrfolket, sedan Uhudfolket, sedan de som deltog i Bayat al-Ridwan.

al-Tahawi, al-Aqidah al-Tahawiyyah, punkt 84, kommenterad av Ibn Abi al-Izz

9.2 Vad al-Tahawi sade

Imam al-Tahawi (d. 321 H / 933 e.Kr.) skriver i sin berömda trosbekännelse al-Aqidah al-Tahawiyyah — ett av de mest accepterade dokument om Ahlu al-Sunnahs aqidah:

ونحب أصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم ولا نفرط في حب أحد منهم، ولا نتبرأ من أحد منهم،
ونبغض من يبغضهم

”Vi älskar Allahs Sändebuds ﷺ följeslagare, utan att gå till överdrift i kärleken till någon enskild, och vi tar inte avstånd från någon av dem. Vi hyser aversion mot den som hatar dem.”

al-Tahawi, al-Aqidah al-Tahawiyyah, punkt 84

9.3 Ibn Taymiyyahs klassificering

Shaykh al-Islam Ibn Taymiyyah (d. 728 H) skriver i Minhaj al-Sunnah al-Nabawiyyah:

أهل السنة يتولون جميع أصحاب النبي صلى الله عليه وسلم، ويذكرون محاسنهم، ويكفون
عن مساوئهم

”Ahlu al-Sunnah tar sig an samtliga av Profetens ﷺ följeslagare

som välgörare, nämner deras goda egenskaper och avhåller sig från att tala om deras brister.”

Ibn Taymiyyah, Minhaj al-Sunnah al-Nabawiyyah, Bd. 2, Mu’assasat Qurtubah

9.4 Imam Ahmad ibn Hanbals ord

Imam Ahmad ibn Hanbal (d. 241 H), vars madhab (rättsliga skola) är en av de fyra stora, sade:

من السنة أن تذكر فضائل أصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم كلهم من غير أن تذكر ما شجر بينهم

”Det tillhör Sunnah att nämna alla Profetens ﷺ följeslagares förtjänster — utan att nämna de konflikter som uppstod dem emellan.”

Ibn Qudamah, Lum’at al-I’tiqad, kommenterad av Ibn Uthaymin, Dar al-Watan

10. Följeslagarnas rang och hierarki

Ahlu al-Sunnah har en detaljerad rangordning av följeslagarna baserad på Koranens och Sunnah’s bevisföring. Denna rangordning är inte en fri åsikt utan ett teologiskt ämne där konsensus råder.

10.1 De fyra kaliferna — rangordning

Konsensus bland Ahlu al-Sunnah är: Abu Bakr > Omar > Othman > Ali. Imam al-Nawawi (d. 676 H) skriver i Sharh Sahih Muslim: ”Ahlu al-Sunnah är eniga om att de bäste i umman efter Profeten ﷺ är Abu Bakr sedan Omar sedan Othman sedan Ali, och att det var rätt att välja dem i den ordningen.”

al-Nawawi, Sharh Sahih Muslim, Bd. 15, Dar Ihya’ al-Turath al-Arabi

10.2 Ahl al-Badr — Badrkrigarna

لَعَلَّ اللَّهَ اطَّلَعَ عَلَى أَهْلِ بَدْرٍ فَقَالَ اَعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ فَقَدْ غَفَرْتُ لَكُمْ

"Kanske har Allah sett till Badrkrigarna och sagt: 'Gör vad ni vill, ty jag har förlåtit er.'"

Sahih al-Bukhari (nr. 3007), Sahih Muslim (nr. 2494)

De som deltog i det första stora slaget, Badr (17 Ramadan, år 2 H / 624 e.Kr.), har en speciell rang. De var 313-314 till antalet och vann mot en överlägsen motståndare. Att Allah sade "Jag har förlåtit er" är ett av de mest exceptionella gudomliga vittnesmålen i hadith.

10.3 Ahl al-Hudaybiyyah — Bayat al-Ridwan

De som deltog i trohetseden vid al-Hudaybiyyah (år 6 H) lovades Allahs välbehag direkt i Koranen (Surah al-Fath 48:18). De var mer än 1 400 personer.

10.4 Muhajirin kontra Ansar

Generellt sett anses Muhajirin (de som emigrerade) ha en högre kollektiv rang än Ansar (de som hjälpte), men båda grupperna lovades Paradiset i Koranen. Undantag finns — exempelvis har Sa'd ibn Muadh al-Ansari (d. 5 H) en unik rang; Profeten ﷺ sade att Arsh (Allahs tron) skakade vid hans bortgång.

Sahih al-Bukhari (nr. 3803)

11. Avvikande sekters inställning och Ahlu al-Sunnahs svar

Några islamiska grupper har historiskt antagit avvikande positioner angående följeslagarna. Ahlu al-Sunnah bemöter dessa systematiskt med bevis.

11.1 Shi'ah och kritiken av de flesta följeslagarna

En stor del av den shi'itiska teologin — särskilt den Ithna-Ashariyyah (Tolvshia) — innehåller läran att majoriteten av följeslagarna avföll (irtaddu) efter Profetens ﷺ bortgång, med undantag för ett fåtal (som Ali, Salman al-Farisi, Abu Dharr och Miqdad). Ahlu al-Sunnah avvisar detta som en direkt motsägelse till Koranens klara text i Surah al-Fath (48:18) och Surah al-Tawbah (9:100), som bekräftar Allahs välbehag med de troende vid specifika historiska tidpunkter.

Ibn Taymiyyah skriver i Minhaj al-Sunnah: "Den som tror att de flesta följeslagarna avföll eller var fasiqun (förstockade syndare) — han har opponerat sig mot Koranen, Sunnah och ijma'."

Ibn Taymiyyah, Minhaj al-Sunnah al-Nabawiyyah, Bd. 3, Mu'assasat Qurtubah

11.2 Khawarijernas fördömande av Ali

Khawarij — den första sekt som bröt sig ur det muslimska samfundet (år 37 H) — fördömde Ali ibn Abi Talib och betraktade hans acceptans av skiljedomsprocessen vid Siffin (år 37 H) som kufr. Ahlu al-Sunnah avvisar detta och bekräftar att Ali (må Allah vara nöjd med honom) var en av de bäste i umman och en av de fyra rättledda kaliferna. Profeten ﷺ hade förutsagt Khawarijernas uppkomst och kallat dem "hundarnas folk i helvetet" i en sahih hadith.

Sahih al-Bukhari (nr. 7562), Sahih Muslim (nr. 1064)

11.3 Nasibis hat mot Ali

Nasibis är de som har en historisk fiendskap mot Ali och Ahl al-Bayt. Ahlu al-Sunnah avvisar detta och betonar att kärlek till Ali och Ahl al-Bayt är en del av Sunnah. Imam Ahmad ibn Hanbal sade: "Den som anklagar Muawiyah har bett om en sak; den som anklagar Ali har bett om en annan sak. Undvik båda."

Ibn Abi Ya'la, Tabaqat al-Hanabilah, Bd. 1, Dar al-Marifah

12. Noterbara enskilda följeslagare

12.1 Abu Hurayrah (må Allah vara nöjd med honom)

Abd al-Rahman ibn Sakhr al-Dawsi — känd som Abu Hurayrah. Den följeslagare som förmedlade flest hadither (mer än 5 000 rapporterade hadither). Konverterade år 7 H och levde nära Profeten ﷺ under de sista tre åren av hans liv. Profeten ﷺ bad Allah bevara hans minne, och det slog till i full utsträckning.

al-Dhahabi, Siyar A'lam al-Nubala', Bd. 2

12.2 Ibn Abbas (må Allah vara nöjd med honom)

Abdallah ibn Abbas ibn Abd al-Muttalib — Profetens ﷺ kusin. Profeten ﷺ bad: "Allahumma, lär honom religion och ge honom förståelse av Koranen." Han kallas Tarjuman al-Quran (Koranens tolkare) och al-Hibr al-Bahr (det oändliga havet av kunskap). Hans tafsir (korantolkning) är ett av de viktigaste verken i islamisk exegetik.

Sahih al-Bukhari (nr. 143)

12.3 Abdullah ibn Omar (må Allah vara nöjd med honom)

Son till Omar ibn al-Khattab. Känd för sin extraordinära tillämpning av Sunnah — han var en av de mest strikta i att följa Profetens ﷺ vägar i varje detalj. Imam Malik, grundaren av Malikiskolan, baserade mycket av sin fiqh på Ibn Omars praxis och hadither.

Malik ibn Anas, al-Muwatta', Kitab al-Jami'

12.4 Anas ibn Malik (må Allah vara nöjd med honom)

Profetens ﷺ personlige tjänare i tio år i Medina. Levde till ca. år 93 H och var en av de sista följeslagarna att dö. Han förmedlade ett stort antal

hadither om Profetens ﷺ personliga vanor, böner och karaktär.

12.5 Salman al-Farisi (må Allah vara nöjd med honom)

Persisk konvertit som sökte sanningen i kristendom och zoroastrism innan han nådde Profeten ﷺ i Medina. Profeten ﷺ sade om honom: "Salman är från oss — Ahl al-Bayt." Han föreslog grävandet av diket (Khandaq) vid slaget med samma namn — en strategi från det persiska krigsbruket — vilket räddade muslimerna.

Ibn Sad, al-Tabaqat al-Kubra, Bd. 4, Dar Sadir

12.6 Abu Dharr al-Ghifari (må Allah vara nöjd med honom)

En av de tidiga konvertiterna — enligt vissa berättelser den femte eller sjätte personen att omfamna islam. Känd för sin oöverträffade ärlighet. Profeten ﷺ sade:

"Himlen har inte beskuggat, och jorden har inte burit, en mer sannfärdig person än Abu Dharr."

Sunan at-Tirmidhi (nr. 3801)

13. Lärdomarna vi drar av följeslagarna

Att studera al-Sahabah är inte enbart ett akademiskt övning — det är en spirituellt och moralisk skola. Bland de viktigaste lärdomarna:

- Uppriktig tro (iman) förändrar hjärtat och beteendet genomgripande — som i Omars, Khalids och Abu Sufyans fall.
- Sabar (tålamod) under prövning är en av de starkaste egenskaperna hos följeslagarna — som Bilals tortyr, Ammar ibn Yassirs lidande och Othmans tålamod.
- Generositet (sakhā') och uppoffring för Allahs skull är tydligast hos Abu

Bakr, Khadijah och Abd al-Rahman ibn Awf.

- Kunskap och fruktan för Allah (taqwa) kombinerades hos dem — de var praktiker, inte enbart teoretiker.
- Broderskap (ukhuwwah) mellan Muhajirin och Ansar är ett oöverträffat historiskt exempel på socialt sammanhållning.
- Enighet under Profetens ﷺ ledning och oenighet efter hans bortgång är en påminnelse om att muslimsk enhet kräver kontinuerlig ansträngning.

Imam al-Ghazali (d. 505 H) skriver i *Ihya' Ulum al-Din*: "Det räcker att känna till följeslagarnas biografi för att förstå islams djupa visdom — deras liv är kommentaren till Koranen."

al-Ghazali, Ihya' Ulum al-Din, Bd. 1, Dar al-Marifah

14. Källor och referenser

Nedan listas de primära och sekundära källor som använts i denna artikel:

Korankommentarer (Tafsir)

- Ibn Kathir, Abu al-Fida' Ismail (d. 774 H). *Tafsir al-Quran al-Azim*. Dar Ibn Hazm, Beirut, 1998.
- al-Tabari, Muhammad ibn Jarir (d. 310 H). *Jami' al-Bayan fi Ta'wil al-Quran*. Mu'assasat al-Risalah, Beirut, 2000.
- al-Qurtubi, Muhammad ibn Ahmad (d. 671 H). *al-Jami' li Ahkam al-Quran*. Mu'assasat al-Risalah, Beirut, 2006.

Hadithsamlingar

- al-Bukhari, Muhammad ibn Ismail (d. 256 H). *al-Jami' al-Sahih (Sahih al-Bukhari)*. Dar Tawq al-Najah, 2001.
- Muslim ibn al-Hajjaj (d. 261 H). *al-Musnad al-Sahih (Sahih Muslim)*. Dar Ihya' al-Turath al-Arabi, Beirut.
- at-Tirmidhi, Muhammad ibn Isa (d. 279 H). *al-Jami' al-Kabir (Sunan at-Tirmidhi)*. Dar al-Gharb al-Islami, Beirut, 1998.
- Abu Dawud, Sulayman ibn al-Asath (d. 275 H). *Sunan Abu Dawud*. Maktabat al-Asriyyah, Beirut.
- Ibn Majah, Muhammad ibn Yazid (d. 273 H). *Sunan Ibn Majah*. Dar Ihya' al-Kutub al-Arabiyyah.
- al-Hakim, Muhammad ibn Abdallah (d. 405 H). *al-Mustadrak ala al-Sahihayn*. Dar al-Kutub al-Ilmiyyah, Beirut, 1990.

Biografiska verk (Sirah och Tabaqat)

- Ibn Hisham, Abd al-Malik (d. 218 H). al-Sirah al-Nabawiyyah. Dar al-Marifah, Beirut.
- Ibn Sad, Muhammad (d. 230 H). al-Tabaqat al-Kubra. Dar Sadir, Beirut, 1968.
- al-Dhahabi, Shams al-Din (d. 748 H). Siyar A'lam al-Nubala'. Mu'assasat al-Risalah, Beirut, 1985.
- Ibn Hajar al-Asqalani, Ahmad (d. 852 H). al-Isabah fi Tamyiz al-Sahabah. Dar al-Kutub al-Ilmiyyah, Beirut, 1415 H.
- Ibn Abd al-Barr, Yusuf (d. 463 H). al-Istiab fi Marifat al-Ashab. Dar al-Jil, Beirut, 1992.

Teologiska verk (Aqidah)

- al-Tahawi, Abu Jafar (d. 321 H). al-Aqidah al-Tahawiyyah. Kommenterad av Ibn Abi al-Izz al-Hanafi. Mu'assasat al-Risalah, 1997.
- Ibn Taymiyyah, Ahmad (d. 728 H). Minhaj al-Sunnah al-Nabawiyyah fi Naqd Kalam al-Shi'ah wa al-Qadariyyah. Mu'assasat Qurtubah, 1406 H.
- al-Nawawi, Yahya ibn Sharaf (d. 676 H). Sharh Sahih Muslim. Dar Ihya' al-Turath al-Arabi, Beirut.
- Ibn Abi Ya'la, Muhammad (d. 526 H). Tabaqat al-Hanabilah. Dar al-Marifah, Beirut.

Historiska verk

- al-Tabari, Muhammad ibn Jarir (d. 310 H). Tarikh al-Rusul wa al-Muluk. Dar al-Turath, Beirut, 1387 H.
- Ibn Kathir, Abu al-Fida' Ismail (d. 774 H). al-Bidayah wa al-Nihayah. Maktabat al-Maarif, Beirut, 1990.
- al-Suyuti, Jalal al-Din (d. 911 H). Tarikh al-Khulafa'. Dar al-Fikr, Beirut.

Övriga klassiska verk

- al-Ghazali, Abu Hamid (d. 505 H). Ihya' Ulum al-Din. Dar al-Marifah, Beirut.
- al-Albani, Muhammad Nasir al-Din (d. 1420 H). Silsilat al-Ahadith al-Sahihah. Maktabat al-Maarif, Riyadh.
- Malik ibn Anas (d. 179 H). al-Muwatta'. Dar Ihya' al-Turath al-Arabi, Beirut.
- Ibn Qudamah al-Maqdisi (d. 620 H). Lum'at al-I'tiqad. Kommenterad av

Muhammad ibn Salih al-Uthaymin. Dar al-Watan, Riyadh.

اللهم صل على محمد وعلى آل محمد

O Allah, sänd välsignelser över Muhammad och hans familj

م أجمعين må Allah vara nöjd med honom وصلى الله على جميع أصحابه الكرام

Och Allahs välsignelser över alla hans ärade följeslagare — må Allah vara nöjd med dem alla